

एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन निर्देशिका, २०७७

प्रस्तावना:

गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने एम्बुलेन्स सेवालाई सरल, भरपर्दो र व्यवस्थित गर्न तथा एम्बुलेन्स सेवामा नागरिकको पहुँच बढाई सेवाको गुणस्तर वृद्धि गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

गंगाजमुना गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५ को दफा ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस निर्देशिकाको नाम “एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन निर्देशिका, २०७७” रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा:

(१) “अध्यक्ष” भन्नाले गंगाजमुना गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्भन्नु पर्छ ।

(२) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले गंगाजमुना गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भन्नु पर्छ ।

(३) “एम्बुलेन्स” भन्नाले विरामी ओसार्ने स्वीकृति प्राप्त गरेको वाहन सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले एम्बुलेन्समा जडित उपकरण, चालक र परिचारिका समेतलाई जनाउँछ ।

(४) “एम्बुलेन्स जनशक्ति” भन्नाले एम्बुलेन्समा उपस्थित रहने स्वास्थ्यकर्मी र चालक सम्भन्नु पर्छ ।

(५) “चालक” भन्नाले एम्बुलेन्स चलाउने चालक सम्भन्नु पर्छ ।

(६) “अनुगमन समिति” भन्नाले दफा ३ बमोजिम समितिलाई सम्भन्नु पर्छ ।

(७) “व्यवस्थापन तथा संचालन समिति” भन्नाले दफा ४ बमोजिम समितिलाई सम्भन्नु पर्छ ।

(८) “सेवा” भन्नाले एम्बुलेन्सले विरामीलाई दिने सम्पूर्ण सेवा सम्भन्नु पर्छ ।

(९) “गाउँपालिका” भन्नाले गंगाजमुना गाउँपालिकाकालाई सम्भन्नु पर्छ ।

३. एम्बुलेन्स सेवा अनुगमन समिति: (१) गाउँपालिका अन्तर्गतका अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा निजी संस्था मार्फत संचालन गरिएको एम्बुलेन्स सेवाको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्नका लागि गाउँपालिका स्तरीय देहायका पदाधिकारीहरु रहने गरी एक एम्बुलेन्स सेवा अनुगमन समिति रहनेछ ।

(क) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष अध्यक्ष

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सदस्य

(ग) सामाजिक विकास समितिको संयोजक सदस्य

(घ) एम्बुलेन्स सेवा संचालित सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष सदस्य

(ङ) स्वास्थ्य संयोजक सदस्य सचिव

(२) दफा (३) बमोजिम गठित एम्बुलेन्स सेवा अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) एम्बुलेन्स सेवा प्रभावकारी तवरले सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक नीति, मापदण्डको निर्माण गर्न सहयोग गर्ने ।

- (ख) दफा ४ बमोजिम गठन हुने एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिने र सोही बमोजिम कार्य भए नभएको अनुगमन गर्ने ।
- (ग) एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिले प्रभावकारी एम्बुलेन्स सेवा प्रदान नगरेमा सो समितिका पदाधिकारी हेरफेर वा खारेज गरी पुनः गठन गर्ने ।
- (घ) एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति व्यवस्थापनमा सहजिकरण गर्ने ।
- (ङ) पालिका क्षेत्रभित्र निजी संघसंस्थाले सञ्चालन गरेका एम्बुलेन्स सेवाको समेत अनुगमन गर्ने ।
- (च) एम्बुलेन्स सेवा शुल्क वापतको रकमको हिसाव किताव सम्बन्धी अनुगमन गर्ने ।
- (छ) एम्बुलेन्स सेवाको भाडा निर्धारण गर्न सहजिकरण गर्ने ।

४. **एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समिति:** (१) एम्बुलेन्स सेवालार्ई सरल, भरपर्दो र व्यवस्थित बनाई सञ्चालन गर्नका लागि एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालित वडामा कम्तीमा ७ र बढीमा ११ सदस्यीय एक एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समिति गाउँपालिकाले गठन गर्नेछ ।

दफा (४) बमोजिम गठित समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (क) एम्बुलेन्स सेवा पारदर्शी, सरल, भरपर्दो र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्ने गराउने ।
- (ख) दुरीका आधारमा एम्बुलेन्स सेवा शुल्क निर्धारण गर्ने र एक पटक निर्धारण गरेको भाडा दर २ वर्ष नपुगी पुनरावलोकन गर्न नपाईने ।
- (ग) गाउँपालिकासँग प्रत्यक्ष रूपमा समन्वय र सहकार्य गरी एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्ने गराउने ।
- (घ) एम्बुलेन्स सेवा शुल्क वापत संकलित रकम समयमै बैंक दाखिला गर्ने गराउने ।
- (ङ) सेवा शुल्क वापतको हिसाव किताव चुस्त दुरुस्त राख्ने राख्न लगाउने ।

(२) एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिको सदस्य सचिवले सेवा प्रवाहको स्थितिको मासिक विवरण तयार गर्नुपर्नेछ । यसरी तयार गरेको मासिक विवरण एकीकृत गरी चौमासिक वा वार्षिक रूपमा गाउँपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

५. **चालकको नियुक्ति र सेवा सुविधा:** (१) एम्बुलेन्स सेवा गुणस्तर एवं प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने चालकको व्यवस्थापन एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालक समितिले गर्नेछ ।

तर दफा ४ बमोजिम समिति गठन हुनु पूर्व एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने चालकको नियुक्ति गाउँपालिकाले गर्न सक्नेछ र निजहरुको तलव भत्ता तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(२) एम्बुलेन्स चालक पदमा नियुक्ति भएका चालकले **अनुसूची-१** बमोजिमको आचारसंहिता पालना नगरेमा एकपटकका लागि स्पष्टीकरण सोधिने छ तर आचारणमा सुधार नगरी बारम्बार आचारसंहिता उल्लङ्घन गरेमा निजसँगको सेवा करार अनुगमन समितिको निर्देशनमा एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिले गर्नेछ ।

(३) एम्बुलेन्स चालकको विदा सम्बन्धित एम्बुलेन्स व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

६. **सेवा शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) दुरी र एम्बुलेन्सको वर्गका आधारमा एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिले सेवा शुल्क निर्धारण गर्नेछ ।

तर उक्त समिति गठन हुनु पूर्व गाउँपालिकाले त्यस्ता दुरी तथा एम्बुलेन्सको वर्गका आधारमा सेवा शुल्क निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

(२) समितिले कम्तिमा दुई वर्षको अन्तरमा मात्र सेवा शुल्क पुनरावलोकन गर्न सक्नेछ । सेवा शुल्क पुनरावलोकन गर्दा दफा (३) बमोजिम गठित एम्बुलेन्स सेवा अनुगमन समितिका पदाधिकारीहरु मध्ये गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको पदाधिकारीको अनिवार्य रूपमा प्रतिनिधित्व हुनु पर्नेछ ।

(३) एम्बुलेन्स सेवा शुल्क वापत संकलन गरिएको रकम गाउँपालिकाले तोकेको बैंकमा एक कोष खाता खोली एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समितिको संयोजक र सदस्य सचिवको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

(४) सेवा दिए वापत लिइने रकमको असूलीका लागि गाउँपालिकाले नगदी रसिद छपाई उपलब्ध गराउनेछ । नगदी रसिदको अभिलेख तथा नियन्त्रण खाता गाउँपालिकामा राखिनेछ ।

(५) सेवा दिए वापत लिइने सेवा शुल्क नगदी रसिद काटी तोकिएको बैंक खातामा दाखिला गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित एम्बुलेन्स चालकको हुनेछ ।

(६) कोषको रकम गाउँपालिकाको स्वीकृति बिना खर्च गर्न पाइने छैन । कोषको रकम सामान्यतया चालकको तलब भत्ता, इन्धन, एम्बुलेन्सको मर्मतसम्भार र एम्बुलेन्समा राख्नु पर्ने अति आवश्यक पर्ने सामग्रीको खरिदमा खर्च गर्नुपर्नेछ ।

७. सेवाको कार्यक्षेत्र: (१) गाउँपालिकाले सर्वप्रथम गाउँपालिका क्षेत्रभित्र स्थायी ठेगाना भएका वा बसोबास गर्ने जनताहरुको लागि एम्बुलेन्स सेवा प्राथमिकताका साथ प्रदान गर्नेछ ।

तर अति आवश्यक परेको अवस्थामा छिमेकी स्थानीय तहका विरामीहरुका लागि समेत तोकिएको सेवा शुल्क लिई एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

(२) गाउँपालिकाले वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा तोकिएको प्रकृतिको विरामीका लागि गाउँपालिकाका वडाको एक स्थानबाट सम्बन्धित वडा वा अर्को वडामा रहेको स्वास्थ्य संस्था वा गाउँपालिकाको अस्पतालसम्म ल्याउन लैजान निःशुल्क रूपमा एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउनेछ ।

(३) गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा उपदफा (२) बमोजिम नतोकेको हकमा विरामीलाई सेवा दिए वापत तोकिएको सेवा शुल्क लिईनेछ ।

८. विविध: (१) एम्बुलेन्समा रहने न्यूनतम सेवा सुविधा तथा औषधीको विवरण **अनुसूची-२** बमोजिम हुनेछ ।

(२) एम्बुलेन्समा सवार विरामी, विरामीका आफन्त तथा स्वास्थ्यकर्मीको बीमाको दायित्व सेवाग्राही स्वयंमको हुनेछ ।

(३) यस निर्देशिकामा आवश्यकता अनुसार संशोधन र हेरफेर दफा ३ बमोजिम गठित समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची - १

(दफा ५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

एम्बुलेन्स चालकले पालना गर्नुपर्ने आचारसंहिता

१. एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ लाई पूर्ण रूपमा पालना गर्नुपर्नेछ ।
 २. आफ्नो पेशागत भूमिका निर्वाह गर्ने क्रममा इमान्दारिता र विश्वननीयता कायम गर्दै आफ्नो पेशाको मानमर्यादामा खलल पुग्ने किसिमको कुनै पनि कार्य गर्न पाइनेछैन ।
 ३. धूम्रपान तथा मादक पदार्थ सेवन गरी एम्बुलेन्स चलाउन पाइनेछैन ।
 ४. विरामीको ओसारपसार तथा उपचार गर्ने क्रममा विरामी तथा विरामीको परिवारलाई सधैं सम्मानपूर्वक व्यवहार गरी उच्चस्तरीय सेवा सेवा प्रदान गर्नुपर्नेछ ।
 ५. कुनै पनि विरामीलाई ओसारपसार गर्नु अघि निजको बारेमा पर्याप्त जानकारी लिई उपचारमा सहयोग गर्नुपर्नेछ ।
 ६. विरामीलाई बीच बाटोमा नछाडी गन्तव्यमा पु-र्याउनु पर्नेछ ।
 ७. सेवा दिए वापत संकलन गरिएको रकम तोकिएको बैंक खातामा समयमै दाखिला गर्नुपर्नेछ ।
 ८. एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउँदा कहाँ, कुन ठाउँ गएको वा आएको सोको सम्पूर्ण विवरण लग बुकमा उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
 ९. लगबुक नियमित रूपमा तोकिएको पदाधिकारीबाट प्रमाणित तथा स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।
 १०. सेवा शुल्क वापत संकलन गरिएको रकमको मासिक विवरण समितिलाई बुझाउनु पर्नेछ ।
 ११. नेपाल सरकारले प्रतिबन्ध लगाएका वस्तुहरू ओसारपसार गर्न पाइनेछैन
 १२. समय समयमा समितिले दिएका निर्देशनको पूर्ण रूपमा पालना गर्नुपर्नेछ ।
 १३. माथि उल्लेख हुन छुट भएका विषयका सम्बन्धमा प्रचलित कानून बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।
- म.....(नाम).....ठेगाना.....ना.प्र.प.नं.....जिल्ला,
सवारी चालक अनुमति नं.माथि उल्लिखित आचारसंहिता अध्ययन गरेको छु । गंगाजमुना
गाउँपालिकाद्वारा सञ्चालित, एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समिति,
..... (स्वास्थ्यको नाम) को मातहत र प्रत्यक्ष निगरानीमा रही एम्बुलेन्स
चलाउदा मैले यो आचारसंहिता पूर्ण रूपमा पालन गर्न सहमति जनाई हस्ताक्षर गरेको छु ।

चालकको

दस्तखतः

नाम, थरः

मितिः

रोहबरमा प्रमाणित गर्ने पदाधिकारीको

दस्तखतः

नाम, थरः

मितिः

अनुसूची - २

(दफा ८ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

“ग” वर्गको (Common Life Support (CLS)) एम्बुलेन्समा हुनुपर्ने औषधी र उपकरणको विवरण

- First Aid का सामानहरु,
- Oxygen Cylinder, Flow Meter/Mask जडित वा जरुरी परेमा राख्न सकिने अन्य साधनहरु,
- IV Injection दिन सक्ने व्यवस्था,
- Stretcher cum Board,
- Stethoscope, B.P. Apparatus, Torchlight,
- Driver with basic training in first aid and emergent medicine.